

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การเปิดรับและการยอมรับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ ของนักเรียน
นิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานครนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการ
สุ่มตัวอย่างแบบง่าย เพื่อเลือกโรงเรียนและมหาวิทยาลัยที่จะเป็นแหล่งในการสอบถามนักเรียน
และนิสิตนักศึกษา พร้อมกับกำหนดสัดส่วนจำนวนตัวอย่างในแต่ละแห่ง จากนั้นทำการสุ่มแบบ
บังเอิญ เพื่อแจกแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามได้ผ่านการทดสอบแล้วจากกลุ่มที่คล้ายคลึงกับกลุ่ม
ตัวอย่าง โดยมีรายละเอียดขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

ประชากร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ระบุให้เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ในโรงเรียน
ของรัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็น

- โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน
103 แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญสังกัดคณะกรรมการการศึกษา เอกชน
จำนวน 37 แห่ง

กลุ่มที่ 2 ระบุให้เป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
และเอกชน สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย แบ่งเป็น

- มหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 11 แห่ง
- มหาวิทยาลัยของเอกชน และ วิทยาลัย จำนวน 14 แห่ง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการแบ่งเป็น 2 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญในโรงเรียนของรัฐ สังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนของ เอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร กำลังศึกษาอยู่ในภาคที่ 2 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 200 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ดังนี้คือ

1.1 เลือกสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) 5% จากโรงเรียน ทั้ง 2 ประเภท ได้แก่

- โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา 5 แห่ง ดังนี้คือ
 - โรงเรียนเทพศิลา
 - โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง
 - โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย
 - โรงเรียนศึกษานารีวิทยา
 - โรงเรียนมัธยมวัดศุภลดาาราม
- โรงเรียน เอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

2 แห่ง คือ

- โรงเรียนลาซาล
- โรงเรียนเซนต์จอร์จ

1.2 นำกลุ่มโรงเรียนที่สุ่มมาได้ เข้าสูตร Quota Sampling เพื่อหาจำนวนนักเรียนตามสัดส่วนในแต่ละแห่ง

สูตร $\frac{\text{จำนวนนักเรียนในโรงเรียนแห่งนั้น} \times 200}{\text{จำนวนนักเรียนรวมของโรงเรียนทั้ง 7 แห่ง}}$ = สัดส่วนที่เหมาะสมของนักเรียน
ในแต่ละแห่ง

รายชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน (คน)	โควต้าที่กำหนด
1. โรงเรียน เทพลีลา	749	46
2. โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง	660	40
3. โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย	400	24
4. โรงเรียนศึกษานารีวิทยา	375	23
5. โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม	533	33
6. โรงเรียนลาซาล	90	6
7. โรงเรียน เซนต์จอร์จ	463	28
รวมทั้งหมด	3,270	200

1.3 ใช้วิธีการกระจายแบบสอบถาม โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ตามห้องสมุดของโรงเรียนแต่ละแห่ง

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ภาคที่ 2 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 200 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ดังนี้คือ

2.1 เลือกสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากมหาวิทยาลัยทั้ง 2 ประเภท โดยใช้สัดส่วน 1 ใน 5 ปรากฏว่าได้

- มหาวิทยาลัยของรัฐ 2 แห่ง คือ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- มหาวิทยาลัย และวิทยาลัย เอกชน 3 แห่ง คือ

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

2.2 นำจำนวนตัวอย่างมหาวิทยาลัยที่สุ่มได้ มากำหนดสัดส่วน (Quota Sampling) นิสิตนักศึกษาในแต่ละแห่ง

$$\text{สูตร } \frac{\text{จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง} \times 200}{\text{จำนวนรวมของนักศึกษาทุกมหาวิทยาลัยที่เป็นตัวอย่าง}} = \text{สัดส่วนนักศึกษามหาวิทยาลัยแต่ละแห่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง}$$

รายชื่อมหาวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักศึกษา (คน)	โควต้าที่กำหนด
1. สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง	4,676	18
2. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	11,313	44
3. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	10,156	40
4. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ	5,500	21
5. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	19,644	77
รวมทั้งหมด	51,289	200

2.3 ใช้การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) กระจายแบบสอบถามหลังจากกำหนดโควต้าแต่ละแห่ง โดยการนำแบบสอบถามไปแจกที่ห้องสมุดกลางของมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างแต่ละแห่ง

การสร้าง เครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามชนิดเปิดและปิดเป็น เครื่องมือสำหรับ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งแบบสอบถาม เป็น 3 คอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถาม เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของประชากร ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สถานะภาพทาง เศรษฐกิจของครอบครัวและความสัมพันธ์ของบิดามารดา

ตอนที่ 2 เป็นคำถาม เกี่ยวกับการ เปิดรับข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์ จากสื่อ 3 ประเภท คือสื่อมวลชน สื่อบุคคลและสื่อเฉพาะกิจ

ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามถึงวิธีการปฏิบัติ เพื่อป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ ซึ่ง หมายถึงการยอมรับข่าวสารนั้นไปใช้ปฏิบัติ

การทดสอบ เครื่องมือ

ผู้วิจัย นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจและ แก้ไขข้อบกพร่อง แล้วไปใช้ทดสอบกับนักเรียนและนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาที่มีลักษณะ คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาข้อบกพร่อง เนื่องจากความ เข้าใจผิดในการตอบหลังจากหาข้อบกพร่องและแก้ไขข้อบกพร่อง ในแบบสอบถามแล้วจึงนำแบบ สอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การ เก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีแจกแบบสอบถามไปตามสถาบันต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างโดยขอความร่วมมือจาก โรงเรียนสำหรับกลุ่มตัวอย่างนักเรียน ส่วนกลุ่มนิสิตนักศึกษาใช้การแจกแบบสอบถามไปตาม หอสมุดกลางของแต่ละสถาบัน จากนั้นผู้วิจัยจะเป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดด้วยตนเอง

ตัวแปร ในการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 การ เปิดรับและการยอมรับข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์ ไม่มีความ แตกต่างระหว่าง เพศ

ตัวแปรอิสระ (Dependent Variables) คือ เพศ

- เพศชาย
- เพศหญิง

ตัวแปรตาม (Independent Variables) คือ

- การเปิดรับข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์จากสื่อมวลชน สื่อบุคคลและสื่อเฉพาะกิจ
- การยอมรับข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์

สมมติฐานที่ 2 การเปิดรับและการยอมรับข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์ ไม่มีความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Dependent Variables) คือ ระดับการศึกษา

- ม.ปลาย
- มหาวิทยาลัย

ตัวแปรตาม (Independent Variables) คือ

- การเปิดรับข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์จากสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ
- การยอมรับข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์

สมมติฐานที่ 3 การเปิดรับและการยอมรับข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์ไม่มีความแตกต่างระหว่างสถานะภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ตัวแปรอิสระ (Dependent Variables) คือ รายได้ของครอบครัว (เฉลี่ยต่อเดือน)

1. ต่ำกว่า 5,000 บาท
2. 5,001 - 10,000 บาท
3. 10,001 - 15,000 บาท
4. มากกว่า 15,000 บาท

ตัวแปรตาม (Independent Variables) คือ

- การเปิดรับข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์จากสื่อมวลชน สื่อบุคคล

สื่อเฉพาะกิจ

- การยอมรับข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์

สมมติฐานที่ 4 การเปิดรับและการยอมรับข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์ไม่มีความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ของบิดามารดา

ตัวแปรอิสระ (Dependent Variables) คือ ความสัมพันธ์ของ

บิดามารดา

1. อยู่ด้วยกัน
2. แยกกันอยู่หรือหย่ากัน
3. ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิต
4. เสียชีวิตแล้วทั้งคู่

ตัวแปรตาม (Independent Variables) คือ

- การเปิดรับข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์จากสื่อมวลชน สื่อบุคคลและ

สื่อเฉพาะกิจ

- การยอมรับข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

เมื่อผู้วิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแล้ว จึงนำแบบสอบถามจำนวน 400 ฉบับ มาลงรหัส (Coding) วิเคราะห์โดย เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ณ ศูนย์คอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

1. หาค่าร้อยละเพื่ออธิบายข้อมูลต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพทาง เศรษฐกิจของครอบครัว และความสัมพันธ์ของบิดามารดา

ส่วนที่ 2 การเปิดรับข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์จากสื่อมวลชน สื่อบุคคลและสื่อเฉพาะกิจ

ส่วนที่ 3 การยอมรับข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์ ได้แก่ วิธีการปฏิบัติ เพื่อป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ กับวิธีการปฏิบัติ เพื่อป้องกันโรคเอดส์เมื่อมีเพศสัมพันธ์

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างตัวแปร เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยการหาค่า (t-test) และค่าความแปรปรวนทางเดียว (Oneway ANOVA)

การวัดตัวแปร

1. ลักษณะทางด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคม วัดจากแบบสอบถามในเรื่องเพศ ระดับการศึกษา สถานะภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และความสัมพันธ์ของบิดามารดา

2. การเปิดรับข่าวสาร วัดจากแบบสอบถามในเรื่อง ความบ่อยและระยะเวลาในการเปิดรับข่าวสาร ประเภทเนื้อหาและรายการที่เปิดรับข่าวสาร สถานีโทรทัศน์ที่เปิดรับชม และรายชื่อนิตยสารที่อ่าน

สำหรับความบ่อยในการเปิดรับข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์ทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์รายวัน ว่าจะมีความบ่อยครั้งเพียงใดในหนึ่งสัปดาห์ ดังนี้คือ (1) 7 ครั้ง (2) 4-5 ครั้ง (3) 2-3 ครั้ง (4) 1 ครั้ง (5) ไม่เคยรับชม/ฟัง และไม่เค้อ่านเลย ส่วนนิตยสารวัดความบ่อยครั้งเพียงใดในการอ่านโดยประมาณ (1) มากกว่าสัปดาห์ละครั้ง (2) สัปดาห์ละครั้ง (3) เดือนละครั้ง (4) นานกว่าเดือนละครั้ง (5) ไม่เค้อ่านเลย ด้านสื่อบุคคลในการวัดเช่นเดียวกับนิตยสาร คือ (1) มากกว่าสัปดาห์ละครั้ง (2) สัปดาห์ละครั้ง (3) เดือนละครั้ง (4) นานกว่าเดือนละครั้ง (5) ไม่เคยสนทนาเลย นอกจากนี้สื่อเฉพาะกิจใช้การวัดความบ่อยครั้งเพียงใดในการรับข่าวสาร โดยมีการวัดดังนี้ คือ (1) มากกว่า 5 ครั้ง (2) 4-5 ครั้ง (3) 2-3 ครั้ง (4) 1 ครั้ง (5) ไม่เคยได้รับเลย ความบ่อยครั้งในการรับสื่อทั้ง 3 ประเภทคือ สื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจให้คะแนนมีค่าตั้งแต่ 0-4 จากคำตอบไม่เคยเปิดรับข่าวสารเลย (0คะแนน) จนถึง การเปิดรับข่าวสารมากที่สุดได้แก่ 7 ครั้ง สำหรับวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์รายวัน มากกว่า

สัปดาห์ละครั้งสำหรับนิศยสารกับสื่อบุคคลและมากกว่า 5 ครั้งสำหรับสื่อเฉพาะกิจ

นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์เวลาในการชม และการฟังข่าวสารโรคเอดส์ทางวิทยุกระจายเสียงกับวิทยุโทรทัศน์ โดยวัดจ่านวนนาทิจในการชมและฟังข่าวสารโรคเอดส์ ดังนี้คือ (1) มากกว่า 45 นาที (2) 31-45 นาที (3) 16-30 นาที (4) 10-15 นาที (5) ไม่เกิน 10 นาที การให้คะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 โดยมากกว่า 45 นาทีเท่ากับ 5 คะแนน และไม่เกิน 10 นาที เท่ากับ 1 คะแนน

3. การยอมรับข่าวสารโรคเอดส์ วัดจากแบบสอบถามในเรื่องการเลือกปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเองจากโรคทั้ง 8 ข้อ มี 7 ข้อเป็นคำตอบที่ถูกต้องและเป็นไปได้ในการป้องกันการคิดเชื่อ อีก 1 ข้อเป็นคำตอบอิสระ ในทุก ๆ ข้อมีค่าคะแนน 1 คะแนน รวมทั้งหมด 8 คะแนน

4. การเลือกปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคเอดส์ เมื่อมีเพศสัมพันธ์ ใช้การวัดด้วยคำตอบให้เลือกพร้อมคำตอบอิสระทั้งหมด 8 ข้อ เป็นคำตอบสำหรับเพศชาย 3 คำตอบ พร้อมกับคำตอบอิสระอีก 1 ข้อ เช่นเดียวกันในเพศหญิงมี 3 คำตอบให้เลือกพร้อมคำตอบอิสระอีก 1 ข้อ ทั้งนี้จะมีคำตอบไม่เคยมีสัมพันธ์เป็นตัวเลือก ผู้ที่ไม่ตอบเอาไว้อส่วนหนึ่ง